

§ 79 Ny ersättningsstadga

MARGARETA ANDERSSON:

Ordförande! Förslaget till ny ersättningsstadga har varit uppe till en mycket livlig diskussion i Kyrkorättsutskottet. Här finns också en hel del andra förslag. Det handlar till exempel om rätt till barntillsyn under kyrkomötets sammanträden och att det ska inrättas ett organ som ser över ersättningarna för kyrkomötets ledamöter. Jag ska börja med att yrka bifall till utskottets förslag.

Vi föreslår alltså att vi ska följa presidiets förslag till ersättningar för kyrkomötets ledamöter. Sedan har det kommit fram synpunkter på ersättningen för barntillsyn, där man har diskuterat att eventuellt följa den kommunala ersättningen, men det fungerar inte på samma sätt i kyrkomötet. Bland annat finns en tiotimmarsregel som då inte fungerar. Vi håller på i lite mer än tio timmar ibland. Där kommer förmodligen även fortsättningsvis det ärade presidiet att få diskutera med de aktuella föräldrarna hur ersättningen ska ske och hur barntillsynen under tiden som man är på kyrkomötet ska fungera.

Som sagt, ersättningsstadgan ska på ett eller annat sätt även bevakas inför kommande mandatperioder. Då har vi också på presidiets förslag sagt, att det ska inrättas en grupp som ska se över de här frågorna. Som jag ser det är det väl lämpligt att det är människor som själva inte sitter i kyrkomötet. Man kan tänka sig något liknande riksdagens arvodeskommitté, att man väljer människor som har god insikt i hur ser ut i andra delar av samhället, så att inte kyrkomötet direkt behöver göra det förslaget. Sedan är det troligen så, att kyrkomötet kommer att fatta själva beslutet, men förslaget ska i så fall komma från någon utomstående med insikt i vad kyrkomötet har att fatta för beslut och vilket ansvar man har som kyrkomötesledamot. Sedan finns det till det här förslaget fyra reservationer om förlorad arbetsförtjänst. Vad de vill får de klara ut själva.

Utskottet föreslår att vi ska följa presidiets förslag. Tack.

KARL-GUNNAR SVENSSON:

Ordförande, ledamöter! Jag ska försöka förklara reservation 2 som jag yrkar bifall till. Vi Kristdemokrater för En levande kyrka tycker, att förslaget från presidiet som blev utskottets förslag är lite märkligt, när vi i kyrkomötet så ofta möts av frågan om vikten av besparingar för kyrkomötet. Vi anser att 4 procent av basbeloppet, som innebär ett dagarvode av i dag cirka 1 700 kronor, är mycket väl tilltaget som en arvodering, även om det i det beloppet ingår ersättning för förlorad arbetsinkomst. Vi menar också att dagens ersättningssystem för kyrkomötet är rättvist och mer jämnt än utskottets förslag. Som vi uppfattar det blir utskottets förslag också dyrare för kyrkomötet. Det beror på att reglerna för förlorad arbetsinkomst är annorlunda som vi uppfattat det. Enligt utskottets förslag kan de som begär förlorad arbetsinkomst få det i ersättning upp till 7 procent av basbeloppet. Dessutom får de ersättning som alla andra på 3 procent av basbeloppet, om vi har fattat det rätt.

Det är den här ändringen som gör, att det kommer att kosta mer än en miljon kronor mer för kyrkomötet och för Svenska kyrkans medlemmar. Jag håller med om det som reservation 4 talar om, när det där beskrivs vilka som kommer att förlora på de nya förslaget från presidiet. Det är de som arbetar på en timanställning, som egenföretagare, är deltidsarbetande med låg inkomst, är pensionär eller studerande, som det står där. Jag tycker att det ersättningssystem som vi redan har är det bästa. När nu kyrkomötet har förkortat med en dag som en del av den nationella nivåns sparbeting, framstår det som minst sagt motsägelsefullt att fördyra kyrkomötets kostnader med en miljon kronor genom att

införa förlorad arbetsförtjänst. Jag skulle i så fall rekommendera att vi utökar med en dag till i stället. Det blir ju väldigt sent i dag.

Bifall till reservation 2. Tack.

ANNA EKSTRÖM:

Fru ordförande, ledamöter! Jag har en fråga till presidiet angående uppdrag som kyrkomötet nu ger när det gäller att besluta om en skälig ersättning för barnpassningen. Kommer ni att revidera ert förslag som nu ligger på bordet, som kanske är förslaget som ska gälla inför nästa år och som även i praktiken även har gällt under denna höst? Nu är det många barn på kyrkomötet. Det är väl ingen som har missat alla vagnar som är här utanför, den ena större än den andra, som ni går och snubblar över.

I det papper där det står är det de här reglerna som vi tidigare har hört. Det är 10 timmar. 10 timmar betyder att vi skulle ha varit härifrån för länge sedan, eller ersättningen med 0,38 procent av ett basbelopp, som då blir 167 kronor och 20 öre i timmen, vilket i slutändan blir en ordentlig slavlön, eller vad vi ska kalla det. Det är inte läge att dra på dessa frågor, det krävs snabb handling för att småbarnsföräldrar ska våga stå på listan inför nästa år, att de ska se att det faktiskt går och funkar att sitta i kyrkomötet och ha en ung familj.

Från presidiet får vi en revidering under våren och jag har även ett förslag till beslut här. Det är att presidiet under våren 2013 senast sista maj återkommer med en ny skrivelse angående skälig ersättning för barntillsynen. Tack så mycket.

STAFFAN HOLMGREN:

Ordförande! Jag yrkar bifall till reservation 1, som är en uppföljning av min och Jan G Nilssons motion 2012:40 och som innebär ett förslag att arvodet ska vara oförändrat 4 procent. Sedan tycker vi naturligtvis att man ska införa ersättning för förlorad arbetsförtjänst, men principen är att arvode är en sak och förlorad arbetsförtjänst är en sak. Det arvode som finns i dag tycker vi är rimligt för den arbetsinsats som görs i kyrkomötet. Det faktum att man inför ersättning för förlorad arbetsförtjänst har egentligen ingenting alls att göra med arvodet. Det är ju den vanliga principen.

Nu säger man någonstans här i handlingarna, att det nuvarande arvodet skulle baseras på något slags invägd ersättning för förlorad arbetsförtjänst, men det är en väldigt konstig ordning eftersom det ju är olika för olika ledamöter. Med den sammansättning som man ser att kyrkomötet har är det ju ganska många som inte torde behöva någon ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Jag vet inte riktigt hur man har räknat på detta med kostnaderna, men det återkommer Jan till. Det blir en väldigt orättvisa om man gör på det här sättet. Därför tycker jag man ska behålla arvodet oförändrat och införa ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Bifall till reservation 1.

JAN G NILSSON:

Fru ordförande, alla övriga! Staffan och jag har den här motionen 2012:40 ihop och då börjar jag med att yrka, precis som Staffan, bifall till reservation 1. Som underströks är det här ju en principiell fråga för oss. Den gäller alltså bara bibehållet arvode om 4 procent och den behandlas i ett betänkande från Kyrkorättsutskottet. Jag blev lite förundrad, när jag fick höra Kyrkorättsutskottets ordförande framföra utskottets uppfattning. När jag å andra sidan tänkte efter var det ju faktiskt så det står, att man i betänkandet beaktar de huvudsakliga nyheterna i presidets skrivelse, nämligen att ersättning föreslås utgå för förlorad

arbetsförtjänst samt att det införs en rätt till ersättning för barntillsyn och att man inrättar ett särskilt arvodesorgan. Nedvärderingen av ledamöternas arbete nämnde varken ordföranden eller betänkandet.

Det har lämnats tre reservationer mot utskottets beslut och som går i motionens riktning. Det är alltså sex stycken av de femton beslutande som företräder de där. Sedan har det lämnats en reservation till med två reservanter, alltså åtta stycken som inte tycker som de sju som återstår av de femton i utskottet. Motionen tar som sagt inte ställning till några andra frågor när det gäller ledamöternas olika ersättningar, som till exempel ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Vi konstaterar också att presidiets skrivelse inte motiveras av ett för närvarande för högt arvode i förhållande till ansvar och arbetsinsatser.

Nu är det så att den här motionen har sammanlagts med andra frågor. Därför blir det lite svårt, när man säger att det är en principiell fråga bara, att frånsä att argumentationen faktiskt blandar in lite siffror. Då blir man kanske tvungen att halka in på det också. Det är inte en ekonomisk fråga för oss. Det är en fråga om en icke-ekonomisk värdering av ledamöternas i Svenska kyrkans högsta beslutande organ arbetsinsats. Det kan då nämnas, för att sätta det i lite perspektiv, att den totala kostnadsramen som ni har hört för budgeten för 2013 är 2,8 miljarder, som vi alltså förfogar och beslutar över. Kostnaden för kyrkomötets förtroendevalda här var 3,9 miljoner i 2011 års bokslut inklusive årsarvoden till presidiet. Traktamenten uppgick till 397 000 kronor.

Bland så många som finns här måste det vara några som har sysslat med fackliga frågor. Hur skulle ni då ha ställt er till ett arbetsgivarförslag, där arbetsgivaren förutsätter samma arbetsinsats men med 25 procent lägre ersättning? Det är ju en väldigt ointelligent fråga egentligen. Det är en så hypotetisk fråga att den bara inte kan uppstå, inte ens hos SAS, tror jag. Av det här uppdraget som presidiet har fått att modernisera ersättningsstadgan framgår inte, att det egentligen skulle avse en besparing, utan det är presidiet själva som har kommit fram till att man ansåg sig tvungna till detta. Det är intressant att konstatera, att Budgetutskottet i sitt yttrande har kommit till samma slutsats som undertecknad, nämligen att det är svårt att beräkna hur förslaget påverkar kyrkomötets kostnader. Budgetutskottet bedömer att ett bifall till vår motion skulle medföra en årlig kostnadsökning på 1 miljon jämfört med presidiets förslag. Det där begriper inte jag riktigt, eftersom motionen handlar om bibehållen arbetsnivå. Alltså borde nivån vara densamma som för närvarande.

Som sagt, bifall till reservation 1.

MARGARETA ANDERSSON (REPLIK):

Ordförande! Jag är mycket väl medveten om att vi inte har någon stark majoritet i utskottet för det här förslaget, men det är ju också så, att reservanterna inte har något gemensamt förslag. Då hade de haft majoritet. Nu är vi sju stycken som är överens om detta. Sedan spretar de andra förslagen åt olika håll. Så ser det ut i verkligheten.

IRENE GUSTAFSSON:

Det känns som att det borde vara väldigt otacksamt att skriva motioner som tas så här sent, när 50 procent är borta. Detta är inte riktigt. Det var tur att inte det var min motion den här gången.

Att minska arvudet kändes från början helt okej, men efter att ha jämfört med andra arvoden i många andra kyrkliga sammanhang är det inget högt arvode med 4 procent av basbeloppet. Då måste man våga tänka om, vilket jag verkligen

gjorde efter att ha pratat med andra. Den arbetsinsats som läggs ner före kyrkomötet är mycket stor. Den tar mycket tid. Den tar nästan mer tid än de timmar vi är här. Allt ska gås igenom, motioner och andra skrivelser. Sedan förbereds anföranden. Allt det där vet ni som verkligen lägger ner mycket tid på kyrkomötet. Eftersom dessutom en dag tagits bort, är dagarna alldeles för långa, krävande och stressiga. Titta bara på varandra! Titta på varandra precis som ni brukar göra i kyrkan ibland. Då får ni se hur ni ser ut. Det är så här det kommer att bli i framtiden, när vi har tagit bort en dag.

Dessutom skapar det här klyftor mellan ledamöterna. En del får mycket och en del får betydligt mindre för samma arbete. Det som sagts tidigare om olikheterna, en studerar, en går på timtid och har inte en fast anställning. En som är arbetslös får ingen hög ersättning. Många, speciellt kvinnor, har inte heltid. En är egenföretagare, ja listan kan göras hur lång som helst. 4 procent av ett basbelopp i arvode är inte mycket för det totala arbete som utförs.

Även jag yrkar bifall till reservation 1.

GUNNAR BREDIN:

Fru ordförande, kyrkomötesledamöter, biskopar! Det är jag som har skrivit reservation 1. Vi hade precis som Margareta sa en mycket, mycket livlig diskussion i utskottet om ersättningsreglerna. Den var så livlig, att jag före lunch hade vunnit den votering som var medan förslaget efter lunch att bifalla motionen 2012:40 med de kvarvarande 4 procenten föll. Det påpekades att det hade begåtts ett formellt fel, vilket gjorde att detta tvingade mig, Anna-Karin och Georg att skriva reservation 1.

Reservationen tar upp det som finns i motionen och motiverar precis det som har sagts tidigare i debatten. Arbetet här i kyrkomötet är så kvalificerat att det mer än väl är värt den ersättning vi får för det arbete vi lägger ner. De som skulle kunna få ersättning för förlorad arbetsförtjänst borde också kunna få det, men det har vi inte tagit upp i den här delen. De är så få, som också tidigare har sagts här, att den kostnaden inte på något sätt stjälper Svenska kyrkans verksamhet.

Kära vänner! Besinna att det arbete ni har gjort nu är mer än en normal åttatimmarsdag. Den sänkning av arvode som är föreslagen från presidiet motsvarar mer än väl de sänkningar som SAS hade en hel helg plus ytterligare en natt på sig för att förhandla fram.

Bifall till reservation 1.

MAJA BENGTTSSON:

Då byter vi helt inriktning. Jag yrkar bifall till reservation 4. Det finns många uppgifter i vår kyrka och allt fler av dem utförs ideellt, det vill säga utan ersättning. Att det har blivit så handlar om ekonomi men det handlar också om ideologi. Alla kan bidra med något i Guds församling och alla är lika viktiga. Det handlar inte om att nedvärdera det arbete vi gör här, utan det handlar om att inte nedvärdera det arbete som andra gör i våra församlingar vecka efter vecka.

Jag anser att det bör räknas som ett av många ideella uppdrag i församlingen att vara förtroendevald, även om det råkar vara på nationell nivå. Det är rimligt att det inte ska resultera i en kännbar ekonomisk förlust att ta ett sådant engagemang, men jag menar att det är fel att fortsätta dela ut arvode och dessutom lägga till förlorad inkomst. En sådan modell gör engagemanget avlönat och inte ideellt. Dessutom skulle kostnaderna faktiskt öka och det när kyrkan på alla andra nivåer krymper kostymen.

Därför yrkar jag bifall till reservation 4. En ledamot ska kunna välja mellan att ersättas endera i enlighet med sin förlorade arbetsförtjänst eller med 4 procent av ett basbelopp.

CHRISTER KAX SUNDBERG:

Jag börjar mitt anförande med att säga som Irene sa här nyss. Titta på varandra! Hur ser det ut i kyrkomötet? Är medelåldern motsvarande medelåldern i svenska samhället? Representerar vi alla åldersgrupper? Jag önskar bifalla utskottets förslag. Stadgan är ett väl genomarbetat förslag med ambition att vara väldigt tydlig. Vi ska veta hur vår ekonomiska situation ser ut för de olika uppdrag vi har. Jag får till exempel 3 procent av ett basbelopp per dag och ersättning för resa fram och tillbaks. Revisorerna har 75 procent och 50 procent av samma basbelopp, dock inte per dag. Det skulle nog inte kyrkomötet ha råd med.

Det finns ett undantag och det tänkte jag läsa upp nu. Anna visste inte om hon skulle kunna vara kvar här eftersom hon är småbarnsförälder. I 13 § i stadgan är det inte lika tydligt. ”De ledamöter av kyrkomötet som behöver anlita barn tillsyn under kyrkomötets sessioner har rätt till skälig ersättning för barnvakt. Ersättningen kan utgå för barn upp till tolv år. Kyrkomötets presidium beslutar om ersättningen.” Jag vet, Gunnar, att du redan har svarat Anna. Vi trodde nämligen att jag skulle in före henne. Men ändå, hur avser ni att handlägga det här beslutet inför nästa år? Det är en fråga som jag också hade med mig. Varför kan inte det särskilda organet, som hanterar alla andra arvoden, även hantera detta? Det är en sådan fråga som vi kan ta med oss till framtiden.

Jag avslutar i och med detta och återigen bifall till utskottets förslag.

ANDERS ROOS:

Fru ordförande! Nu blir det nog lite negativ energi, men det bjuder jag på. Alla ser strålande ut. Vi har väldigt roligt när vi är på kyrkomötet. Det är lika roligt som det är att sitta i ett råd eller en nämnd eller en kyrkostyrelse. Vi har ungefär lika mycket eller mindre papper och arbete att göra än de som sitter i kyrkostyrelsen. Därför bör vi anpassa arvoderingen och göra den lika i de organ som vi har på den nationella nivån, förlorad arbetsförtjänst och 2 procent av basbeloppet.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till reservation 3.

PER-OLOF FLODSTRÖM:

Ärade kyrkomötespolare! Det här med ersättningar för förtroendeuppdrag är allt en delikat fråga, framför allt för mig som befinner mig på den yttre vänsterkanten. Jag har alltid haft en grundvärdering att det är en idealitet som ska vara drivande i alla former av förtroendeuppdrag. Men problemet uppstår någonstans i att vi vid alltför rigida ersättningsstadgar får en situation som påminner om hur det är vid Sveriges domstolar. Där är det mest pensionärer och arbetslösa som har möjlighet att ta förtroendeuppdragen. Den andra ytterligheten är de alltför frikostiga ersättningsformerna, där det gäller att dra till sig politiker. I kyrkomötet har vi en situation där vi både har en rigid och en frikostig ersättningsstadga. Om det innebär att vi har en överrepresentation av pensionerade politiker får vi ta och fundera över.

Vi i ViSK och MPSK ser positivt på att ersättningsstadgan ändras till en modell, där det är möjligt att få ut förlorad arbetsförtjänst. Att ta på sig ett politiskt uppdrag ska inte behöva resultera i en kännbar ekonomisk förlust. En modell där man sänker det fasta arvudet samtidigt som man inför ersättning för förlorad arbetsförtjänst skulle dock innebära en förlust jämfört med i dag för alla

som inte kan redovisa en förlorad arbetsförtjänst eller har väldigt låga inkomster. Ett exempel är de som jobbar i bemanningsföretagsbranschen och blir inringda några dagar innan. Det hände mig förra sessionen. Det ringde ett företag och frågade: Tjänare, kan du komma och jobba torsdag, fredag, lördag? Du får 100 kronor i timmen. En sådan form av inkomstbortfall går inte att få ersättning för enligt en sådan här reglering.

Vi tycker som sagt det är bra att man kan ersättas för sin förlorade arbetsförtjänst, men vi tycker inte att det ska bekostas av de ersättningsled som har lägst inkomst. Låt de som har anställningar betala det. Därför reserverar vi oss till förmån för förslaget att ledamoten ska kunna välja mellan att ersättas endera i enlighet med sin förlorade arbetsförtjänst eller med 4 procent av basbeloppet.

Bifall till reservation 4. Tack så mycket.

BERTIL MURRAY:

Fru ordförande och alla övriga! En sådan här natt kan man tänka, att vi både förtjänar högt arvode och förlorad arbetsinkomst. Så tycker dock inte Frimodig kyrka. Vi har inte hunnit ta ställning till vilken av reservationerna vi ska gå på, om det är 2, 3 eller 4. Själv känner jag preliminärt sympati för reservation 4.

Jag yrkar för min egen del bifall till reservation 4. Sedan vill jag fråga presidiet: Detta är väl en fråga som bryts loss ur de övriga punkterna i ersättningsstadgan? Jag vill till exempel bifalla ersättning för barntillsyn i 13 §.

FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Så har vi uppfattat det. Reservationerna gäller just procentandelen.

BO HANSON:

Presidiet har haft i uppdrag att bereda detta ärende, men jag känner behov av att berätta, att presidiet i den här beredningen har samrått med gruppledarna. Om jag minns rätt har samtliga gruppleddare tillstyrkt presidiets förslag. Jag är därför lite förvånad över att grupperna är så spridda i sina reaktioner och förslag. Detta är ett förslag som samtliga gruppers samtliga ledare har tillstyrkt.

Jag tillstyrker utskottets förslag.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 131.